

МАРІУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра слов'янської філології та перекладу

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

В.о. завідувача кафедри

В.Я. Звиняцьковський

_____ 2020 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

_____ ВДПП 2.2.3. Література країн, мова яких вивчається _____
(шифр і назва навчальної дисципліни)
Освітньо-професійна програма _____ Середня освіта. Мова і література (російська) _____
(назва)
спеціальність _____ 014 Середня освіта _____
(код і назва спеціальності)
спеціалізація _____ 014.025 Російська мова і література _____
(назва спеціалізації)
факультет _____ грецької філології та перекладу _____
(назва факультету)

2020-2021 рік

Робоча програма

Література країн, мова яких вивчається.

(назва навчальної дисципліни)

для студентів ОПП (назва/назви) Середня освіта. Мова і література (російська).

Спеціальність (напрямом підготовки) Середня освіта

Розробники:

Педченко О.В., к.філол.н., ст. викладач кафедри слов'янської філології та перекладу

(вказати авторів, їхні посади, наукові ступені та вчені звання)

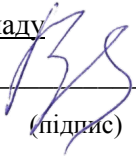
Робоча програма затверджена на засіданні

кафедри слов'янської філології та перекладу

Протокол від « ____ » _____ 20__ року, № ____

В.о. завідувача кафедри

слов'янської філології та перекладу

_____
(підпис)

(В.Я. Звиняцьковський)

(прізвище та ініціали)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 9	Галузь знань 03 - Гуманітарні науки (шифр і назва)	Нормативна навчальна дисципліна	
	Напрямок підготовки 035 - Філологія (шифр і назва)		
Модулів – 1	Спеціальність (професійне спрямування): <u>Переклад (українська, російська, польська)</u>	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		4-й	4-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання: <u>Втілення ідей і естетичних принципів романтизму у “Дядях” (ч. II, IV) А. Міцкевича (назва)</u>		Семестр	
Загальна кількість годин – 180		7-8 й	7-8 й
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 самостійної роботи студента – 4	Освітній ступінь: Бакалавр	80 год.	24 год.
		Практичні, семінарські	
		28 год.	24 год.
		Лабораторні	
		- год.	- год.
		Самостійна робота	
		135 год.	310 год.
Індивідуальні завдання: 27 год.			
Вид контролю: залік			

Примітка:

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – аудиторні заняття – 33%, самостійна робота – 57%, індивідуальна робота – 10%.

Для заочної форми навчання –

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: отримання студентами систематизованої інформації про основні етапи і закономірності розвитку польської літератури з IX по XX ст., а також про найбільш відомих писемних пам'яток і художніх текстах, створених на території польських земель протягом даного періоду.

Завдання:

- знайомство з основними віхами розвитку польської літератури в широкому історико-культурному контексті;
- освітлення найважливіших мистецьких процесів, жанрових парадигм, творчості провідних польських авторів з IX по XX ст.;
- критичний розгляд найбільш відомих текстів, як художніх, так і тих, що належать до інших сфер словесності (публіцистика, для епохи з IX по XVIII ст. – релігійні, наукові твори, ділові тексти і т.п.).

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- критерії періодизації історії польської літератури і основні етапи її розвитку;
- її специфіку в порівнянні з західноєвропейськими, іншими слов'янськими і російською літературою; внесок польських авторів в історію світової літератури і культури;
- зв'язок літературного процесу з історією і культурою країни, а через це – з європейськими історичними і культурними процесами;
- тематико-проблемне поле, систему жанрів і естетичних концепцій, характерних для кожного з періодів розвитку польської літератури; для XIX-XX ст. крім цього – найважливіші літературні течії, літературно-критичні і літературознавчі школи;
- творчість найбільш відомих польських письменників; їх кращі твори;
- найважливіші факти і процеси в області історії польсько-російських, польсько-слов'янських і польсько-європейських літературних зв'язків.

вміти:

- за допомогою літературознавчого інструментарію аналізувати польські мистецькі та інші тексти в історичному та літературному контексті – національному, спільнослов'янській і європейському;
- коректно характеризувати, систематизувати і зіставляти літературні явища і процеси;
- використовувати набуті знання і вміння в самостійній науково-дослідницької діяльності.

3. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1.

Змістовний модуль 1. Історія польської літератури з IX ст. до кінця XIX ст.

Тема 1. *Періодизація польської літератури. Ранні середньовічні хроніки.*

Ранні середньовічні хроніки (Галл Анонім, В. Кадлубок). Середньовічні проповіді і агіографія. Поезія релігійна і світська (“Богородиця”, “Жалі Матері Божої під хрестом”). Сатиричні вірші середньовіччя (“Розмова Магістра із смертю”, “Сатира на лінивих хлопів”). “Історія Польщі” Яна Длугоша і “Меморіал” Я. Остророга.

Тема 2. Епоха Ренесансу – “золотий вік” польської літератури.

Новолатинська поезія навколо краківської Академії. Творчість Миколая Рея. Публіцистика та історіографія ренесансу (А.Моджевський, С.Оріховський). Ян Кохановський – вершина польського ренесансу. Ранньобарокова манеристична поезія М.Семпа Шажинського. Латиномовні поеми С.Ф.Кльоновича (“Роксоланія”). Жанр селянок у творчості пізнього ренесансного поета Ш.Шимоновича.

Тема 3. Бароко – епоха протиріч.

М.К.Сарбевський – теоретик барокового концептизму і поет (“християнський Гораций”). ХУІІ ст.. – контрреформація, наука, освіта. Метафізична поезія раннього бароко. Совіжальська література. Міщанська лірика. Поезія братів Зіморовичів. “Гофред” або “Визволений Єрусалим” у перекладі Петра Кохановського. Поетична творчість Самуеля Твардовського. Бароковий концептизм поезії Я.А.Морштина. Сарматська стихія в творчості В.Потоцького і В.Кохановського. “Щоденники” Я.Х.Пасека. Театр і драматургія бароко.

Тема 4. Епоха Просвітництва як культурна формація.

Епоха Просвітництва як культурна формація (С.Конарський). Драматургія Ф.Богомольця, В.Богуславського, Ф.Заблоцького. Лірична і патріотична поезія Ф.Карпінського, Ф.Князькіна, А.Нарушевича, І.Красіцького, Т.К.Венгерського, Ю.І.Немцевича. Творчість І.Красіцького. Поема “Софіївка” С.Трембецького. Передромантизм (К.Бродзінський). Варшавський псевдокласицизм.

Тема 5. Програмотворці романтизму.

М.Мохнацький, А.Міцкевич. Життя і творчість А.Міцкевича. Лірика А.Міцкевича. Історично-патріотичні поеми “Гражина”, “Конрад Валленрод”. Новаторство драматичної поезії “Дзяди”. “Пан Тадеуш” – національна епопея. Життя і творчість Ю.Словацького. Україна в творчості Ю.Словацького. Романтична драматургія Ю.Словацького (“Балладина”, “Кордіан”, “Мазепа”, “Лілля Венеді”). Проблематика поем “Ангеллі”, “В Швейцарії”, “Батько зачумлених”, “Беньовський”. Містичні твори Ю.Словацького – “Срібний сон Соломеї”, “Король-Дух”, “Генезис Духа”. Драматургія З.Красінського (“Небожественна комедія”, “Тридіон”). “Українська школа” в польському романтизмі (Б.Залеський, М.Чайковський). Романтичні поеми А.Мальчевського “Марія”, С.Гошинського “Канівський замок”. Драматургія О.Фредро (“Помста”, “Дами і гусари”, “Дівочі обітници”). Творчість Ц.К.Норвіда. Фольклорна основа в поезії В.Сирокомлі, Т.Ленартовича. Проза Ю.Крашевського, Т.Єжа, Ю.Коженювського.

Тема 6. Позитивізм – естетична доктрина.

Творчість Е.Ожешко (“Нізини”, “Дзюрдзі”, “Над Немнем”). Проза і публіцистика Б.Пруса (новели, повісті, “Лялька”, “Фараон”, “Емансипантки”). Г.Сенкевич і розвиток історичної романістики (трилогія – “Огнем і мечем”, “Хрестоносці”, “Quo vadis”). Рання новелістика Г.Сенкевича. Поетична творчість М.Конопницької (“Пан Бальцер в Бразилії”). Селянська тематика новел і поезії М.Конопницької. Натуралістичні тенденції в прозі А.Дигасінського і А.Сигетинського. Лірика А.Асника і К.Уейського. Позитивістська критика (П.Хмельовський і О.Свентоховський).

Змістовний модуль 2. Польська література з початку ХХ ст. до сучасності.

Тема 7. “Молода Польща” (1890-1918).

Естетичні програми і дискусії. Модернізм, неоромантизм, символізм. Літературна критика періоду “Молодої Польщі”. Театр і драма “Молодої Польщі”. Особливості поезії “Молодої Польщі”. Проза “Молодої Польщі”. Модернізм і реалізм прози К.Берента і К.Їжиковського. Підхалянська лірика і проза К.Тетмайера. Поетична творчість Я.Каспровича. Символіко-неоромантична драма С.Виспянського. Творчість В.Оркана. Проза В.С.Реймонта (“Земля обітована”, “Селяни”). Драматургія Г.Запольської (“Моральність пані Дульської”).

Тема 8. Література міжвоєнного двадцятиліття.

Образ епохи в прозі С.Жеромського (“Люди бездомні”, “Попіл”, “Напровесні”). Краківська Авангарда. Друга Авангарда. Віленська група “Жагари”. Поетична група “Скамандер” (представники та історія). Проза міжвоєнного двадцятиліття. Драматургія міжвоєнного двадцятиліття. Поезія міжвоєнного двадцятиліття. Новаторство поезії Б.Лесьмяна. Проза З.Налковської. Драматургія і проза Л.Кручковського. Лірика Л.Стаффа. Поезія і сатира Ю.Тувіма. Драматургія С.Віткевича. Проза Б.Шульца. Творчість М.Домбровської (“Ночі і дні”). Поезія К.Бачинського.

Тема 9. Польська література у роки німецько-фашистської окупації. Література перших повоєнних років. Польська еміграційна література.

Польська література в підпіллі. Вірші К. К. Бачинського та інших молодих поетів. Еміграція польських письменників і діячів культури в Радянський Союз і на Захід. Складна доля в роки війни В. Броневського і К.Галчинського. Громадська і літературна діяльність в еміграції в США Ю. Тувіма, К. Вежинського, Я. Лехонь і бт.. Центри польської еміграції в Парижі і Лондоні. Проза В.Гомбровича. Поезія і публіцистика Ч.Мілоша. Новаторство поезії Ю.Пшибося. Лінгвістична поезія. Новелістика Я.Івашкевича. Епопея Я.Івашкевича. Епопея Я.Івашкевича “Слава і хвала”. Польська еміграційна література (інституції, постаті). Поетична формація “Покоління- 68” і прозова “Покоління-56”.

Тема 10. Сучасна польська література.

Сучасна проза – селянська проблематика. Сучасна проза – тема війни. Розмаїття сучасної драми (С.Мрожек). Багатство сучасної поезії (З.Герберт, Я.Твардовський). Поезія і драма Т.Ружевича. Поезія К.Іллаковичувни, М.Павліковської-Ясножевської. В.Шимборська – Нобелівський лауреат. Наукова фантастика і футурологія С.Лема. Сучасна критика і бт.бстка (К.Вика, Ю.Кжижановський, Т.Маркевич, М.Гловінський, Я.Славінський)

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усьог о	у тому числі					усьог го	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1.												
Змістовий модуль 1. Історія польської літератури з ІХ до кінця ХІХ бт.												
Тема 1. Періодизація польської літератури. Ранні середньовічні хроніки.	6	2	-			8		1	1			15
Тема 2. Епоха Ренесансу – “золотий вік” польської літератури.	6	4	3			13		2	2			16
Тема 3. Бароко – епоха протиріч.	6	3	3			12		1	1			15
Тема 4. Епоха Просвітництва як культурна формація.	6	4	3			13		1	1			16
Тема 5. Програмотворці романтизму.	6	3	3			12		1	1			15
Тема 6. Позитивізм – естетична доктрина.	6	4	-			10		1	1			15
Разом за змістовим модулем 1	36	20	12			68		7	7			92

Усього годин	36	20	12			68		7	7			92
Змістовий модуль 2. Польська література від початку ХХ ст. до сучасності.												
Тема 7. “Молода Польща” (1890-1918).	6	4	4		1	13		1	1		1	16
Тема 8. Література міжвоєнного двадцятиліття.	6	3	3			12		1	1			15
Тема 9. Польська література у роки німецько-фашистської окупації. Література перших повоєнних років. Польська еміграційна література.	6	3	3			12		1	1			15
Тема 10. Сучасна польська література.	6	4	4			14		2	2			17
Разом за змістовим модулем 2	24	14	14		1	51		5	5			63
ІНДЗ					1							
Усього годин	60	34	26		1	119	180	12	12		1	155

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	-	-

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Тема 1. Періодизація польської літератури. Ранні середньовічні хроніки.	3	1
2	Тема 2. Епоха Ренесансу – “золотий вік” польської літератури.	3	2
3	Тема 3. Епоха Просвітництва як культурна формація.	3	1
4	Тема 4. Програмотворці романтизму.	3	1
5	Тема 5. “Молода Польща” (1890-1918).	4	2
6	Тема 6. Література міжвоєнного двадцятиліття.	3	1
7	Тема 7. Польська література у роки німецько-фашистської окупації. Література перших повоєнних років. Польська еміграційна література.	3	2
8	Тема 8. Сучасна польська література.	4	2
Разом:		26	12

7. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин
1	-	-

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Тема 1. Періодизація польської літератури. Ранні середньовічні хроніки.	8	15
2	Тема 2. Епоха Ренесансу – “золотий вік” польської літератури.	13	16
3	Тема 3. Бароко – епоха протиріч.	12	15
4	Тема 4. Епоха Просвітництва як культурна формація.	13	16
5	Тема 5. Програмотворці романтизму.	12	15
6	Тема 6. Позитивізм – естетична доктрина.	10	15
7	Тема 7. “Молода Польща” (1890-1918).	13	16
8	Тема 8. Література міжвоєнного двадцятиліття.	12	15
9	Тема 9. Польська література у роки німецько-фашистської окупації. Література перших повоєнних років. Польська еміграційна література.	12	15
10	Тема 10. Сучасна польська література.	14	17
	Разом	119	155

9. Індивідуальні завдання

1. Укладання термінологічного словника.
2. Написання конспектів.
3. Читання тестів.
4. Читання періодичної літератури за фахом.
5. Реферування критичних статей та написання доповіді (9 год.).

10. Методи навчання

Навчальні лекції, семінарські і практичні заняття, реферування наукової літератури, складання розширених конспектів з теми.

11. Методи контролю

Контрольні і тестові роботи, оцінки за підготовку до практичного заняття, оцінки за роботу з першоджерелами, оцінки за виконані індивідуальні завдання.

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота										Сума
Змістовий модуль № 1					Змістовий модуль № 2					100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	
60					40					

T1, T2 ... T12 – теми змістових модулів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсової роботи, практики	для заліку

90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. Методичне забезпечення

Опорні конспекти лекцій, науково-методична література, комплекс навчально-методичної літератури, електронні навчальні посібники.

14. Рекомендована література

Базова

1. Epoki literackie. Bielsko-Biała, 2004.
2. Krzyżanowski J. Dzieje literatury polskiej Warszawa, 1969.
3. Mały słownik pisarzy polskich. Cz. 1. Warszawa, 1975.
4. Okresy literackie. Warszawa, 1994.
5. Słownik szkolny. Terminy literackie. Warszawa, 1991.

Допоміжна

Старопольська література

1. Зарубежная литература средних веков / Сост. Пуришев Б. Москва, 1975.
2. Оболевич В. История польской литературы. Ленинград, 1983.
3. Шаповалова М., Рубанова Г., Моторний В. Історія зарубіжної літератури: Середні віки та відродження. Львів, 1993.
4. Błoński J. Mikołaj Sęp-Szarzyński a początki polskiego baroku. Kraków, 1967.
5. Borowy W. O poezji polskiej wieku XVIII. Warszawa, 1978.
6. Ciesielska-Musameh R., Trębska-Kerntopf A. Odrodzenie. Podręcznik do nauki historii literatury polskiej dla Polonii i cudzoziemców. Lublin, 2000.
7. Chrzanowski Ignacy. Historia literatury niepodległej Polski (z wypisami). Warszawa–Lublin, 1920.
8. Hernas C. Barok. Warszawa, 1973.
9. Michałowska T. Średniowiecze. Warszawa, 1996.
10. Mrowcewicz K. Starożytność – Oświecenie. Warszawa, 2000.
11. Pelc J. Jan Kochanowski. Szczyt renesansu w literaturze polskiej. Warszawa, 1980.
12. Pollak R. Od renesansu do baroku. Warszawa, 1969.
13. Słownik literatury staropolskiej (Średniowiecze – Renesans – Barok). Wrocław, 1990.
14. Ziomek J. Renesans. Warszawa, 1987.

Література Просвітництва

1. Klimowicz M. Oświecenie. Warszawa, 1999.
2. Kostkiewiczowa T. Klasycyzm. Sentymentalizm. Rokoko. Warszawa, 1975.
3. Libera Z. Wiek oświecony. Warszawa, 1986.
4. Mrowcewicz K. Starożytność – Oświecenie. Warszawa, 2000.
5. Słownik pisarzy polskiego oświecenia. Wrocław, 1977.

Література романтизму

1. Janion M. Gorączka romantyczna. Warszawa, 1975.
2. Janion M. Zygmunt Krasiński. Debiut i dojrzałość. Warszawa, 1962.

3. Janion M., Żmigrodzka M. Romantyzm i historia. Gdańsk, 2003.
4. Kleiner J. Romantyzm // Studia z zakresu teorii literatury. Lublin, 1961.
5. Kowalczykowska A. Słowacki. Warszawa, 1994.
6. Kowalczykowska A. Romantyzm. Warszawa, 2000.
7. Łukasiewicz J. Mickiewicz. Warszawa, 1999.
8. Straszewska M. Romantyzm. Warszawa, 1977.
9. Trznadel J. Czytanie Norwida. Warszawa, 1978.
10. Witkowska A. Literatura romantyzmu. Warszawa, 1986.
11. Witkowska A. Mickiewicz. Słowo i czyn. Warszawa, 1983.
12. Witkowska A. Wielcy romantycy polscy. Warszawa, 1980.
13. Witkowska A., Przybylski R. Romantyzm. Warszawa, 1999.
14. Zgorzelski Cz. Romantyzm w Polsce. Lublin, 1957.

Література позитивізму

1. Bachórz J. Pozytywizm. Warszawa, 1996.
2. Krzyżanowski J. Twórczość Henryka Sienkiewicza. Warszawa, 1976.
3. Krzyżanowski J. Henryka Sienkiewicza żywot i sprawy. Warszawa, 1966.
4. Markiewicz H. Pozytywizm. Warszawa, 2000.
5. Szweykowski Z. Twórczość Bolesława Prusa. Warszawa, 1972.
6. Żmigrodzka M. Orzeszkowa. Młodość pozytywizmu. Warszawa, 1976.

Література «Молодої Польщі»

1. Hutnikiewicz A. Młoda Polska. Warszawa, 2000.
2. Kocówna B. Reymont. Opowieść biograficzna. Warszawa, 1993.
3. Kwiatkowski J. U podstaw liryki Leopolda Staffa. Warszawa, 1966.
4. Obraz literatury polskiej XIX i XX w.: Literatura okresu Młodej Polski. Warszawa, 1968.
5. Olszewski T. Stanisław Wyspiański „Wesele”. Warszawa, 1990.
6. Paczoska E. Młoda Polska. Warszawa, 2000.
7. Podraza-Kwiatkowska M. Literatura Młodej Polski. Warszawa, 1997.
8. Podraza-Kwiatkowska M. Symbolika i symbolizm w poezji Młodej Polski. Kraków, 2000.
9. Wyka K. Modernizm polski. T. 1–2. Kraków, 1977.

Література міжвоєнного двадцятиліття (1919–1939)

1. Błoński J. Forma, śmiech i rzeczy ostateczne. Kraków, 1994.
2. Czytanie Schulza. Red. J. Jarzębski. Kraków, 1994.
3. Eustachewicz L. Dwudziestolecie. 1919–1939. Warszawa, 1990.
4. Kowalczykowska A. Literatura 1918–1939. Warszawa, 2000.
5. Kwiatkowski J. Literatura Dwudziestolecia. Warszawa, 2000.
6. Obraz literatury polskiej XIX i XX w.: Literatura w okresie międzywojennym. Kraków, 1979.